

a' lány' házához, 's ezt kikérvén, a' vőlegény' házához kíséri, 's onnan a' templomba. Az istentisztelet' végződte után az egész lakomasereg előállván a' hit' hallására, köztök megy elő a' két házasulandó. Megesvén a' hit, elkísérik a' vőlegény' házához az egypárt, 's ezután van a' nász, t. i. elébb táncz, aztán vacsora. Vacsora alatt a' vőfejeknek kötelességek minden étel' feladásakor verset mondani: melly végre használják e' czimü munkát: „Vőfények' kötelessége. Irattatott Mátyus Péter által (1829).“ Itt az első vőfej a' házasságot versekben ajánlja, a' kis vőfej ellene mond stb. A' nászba minden gazda kalácsot, vagy más süteményt viszen, a' mit Háromszéken radinának hívnak. (Illy radinát, vagy is valami ételt szoktak a' betegeknek is vinni vagy küldni). Ezekből legelőbb a' nőszőleányét adja fel a' vőfej, 's verset mond. Ezután jönnek a' többi radinák. Végre az egyik vőfej elbucsztatván a' menyasszonyt szülőitől, az elhálás következik. Ez alatt a' vendégek haza oszlanak: hanem reggelre összegyűlvén, reggeliznek, megesik a' menyasszonytáncz, és ezután templomba kísérik az új házasokat. A' menyasszonytáncz ebből áll: A' vőfej egy tányérban az asztalra pénzt tesz le, 's felvévén a' menyasszonyt 's megtánczoltatván átadja egyik vendégnek. Midőn ezzel elvégződött a' táncz a' menyasszony sántának, betegnek tettei magát. A' vőfény előáll, 's a' tánczoltatót, mint kártévót, kárpótlásra kényszeríti. A' kártételek' előszámlálásakor, a' térde', bokája' kificzamítása, fara' letörése, stb ki nem maradnak, a' vőfény gyöngédebb vagy vastagabb izlése vetvén korlátot. Ekkor a' kártévó tánczos a' tányérba tenni szokás pénzzel váltakozik meg. Ez rendre jár minden vendégen.

BOLYAI FARKAS,

m. t. társasági l. tag.

U T A Z Á S.

**DR. FRIVALDSZKY IMRE' TERMÉSZETTUDOMÁNYI EXPEDITIÓJA
A' BALKÁNY' VIDÉKÉRE.**

Europának csaknem minden részei, még a' magos éjszak' sanyaru vidékeit sem vevén ki, e' napig megjárattak, 's nagyobb kisebb mértékben kitanullattak vizsga természetbu-

várok által. Nem csodálhatni tehát eléggé mikép földrés-
szünk' ama' mosolygó tájai, mellyeket a' jótékony természet
annyi szép ajándékaival álda meg: Europai-Törökország', 's
leginkább Rumelia 's Macedoniának déli részei, mind eddig
nem igen levének tárgyai hasonló buvárkodásoknak; ha *Bux-*
bam fűvészt, ki 1720ban gyűjtögeté plántáit Konstantinápoly'
vidékein, és *Marsigit* veszszük ki, melly utóbbi 1743ban a'
dunamellék' kutatását szinte a' pontusig folytatta. Mennyire
kell tehát örvendenünk nekünk magyaroknak, hogy a' régi
feladás' megoldását egy szintolly tudós mint buzgó hazafi
társunktól várhatjuk! Tudnillik, *Dr. Fridalászky Imre*, a'
nemzeti museum mellett a' természetiek' táránál alór, a'
florenzi gazdaságtudományi 's a' magyar academia' lev. tagja,
mjtán sok esztendei vizsgálatait Magyarországnak szánta vol-
na (mellyet minden irányokban összeantazott, hogy idővel
olly munkát ajándékozhasson a' literaturának, melly nem csak
ismert dolgok' szerkeztetése leszen), elhatározta magában né-
hány, részint maga által egy illy vállalat' kivitelére alkal-
massá tett individuumnak saját költségein Europai-Törökor-
szágnak (a' fenebbi tekintetben) nem igen ismeretes részeiben
utaztatását; 's ellátván őket mind szükséges utasításokkal, a'
gyűjtésre 's tapasztalatok' tételére szükséges eszközökkel,
mind a' megkivántató úti-, biztosító 's hathatós ajánló le-
velekkel (millyeneket említett hazánkfia leginkább *gróf Szé-*
chenyi István úr' buzgó részvételének köszön), múlt év' elején
kettőt, folyó évben pedig egy harmadikat, ki leginkább a' meg-
járandó tartományok' florájára ügyelend, útnak indított.
Utazóink általánosan szemügyre veszik azon vidékek' physi-
cai állapotját, u. m. az éghajlat', a' levegő' mineműséget,
a' föld' nemeit, fekvését, a' hegyek' magosságait hév- és
sulymérői egybehasonlítások által, az álló, folyó, mint szin-
te az ásványos vizek' természetét stb. Figyelemmel vannak,
különösenben, a' három természetország' sajátságaira, az em-
lős állatok', madarak', kétlakúak', halak', robarok' (insecta)
és csigák' rendeiből összevegyűjtven a' ritkébbakat, 's feljegyez-
ven azokat, mellyek hazánkkal vagy Europa' nagyobb részé-
vel közösek. Szinte így gyűjtetnek a' növények szárított péld-
ányokban, 's magvaik is, hol érdekesnek látszik, hogy azo-
kat nálunk is élő példányokban előidézhesük. Az ásvány-
országnak csak annyiban jut figyelem, mennyiben a' hegyek'
formáltatásáról kíván az út' eszközlője felvilágosításokat
nyerni.

Az utazók, mint érdekelve volt, még 1833. janarius' ele-
jén, Zimonon keresztül Belgrádnak tartottak, hol egy 20 sze-

mélyü caravánhoz csatlakozván, Nisszán, Sophián 's Tatarbazarcsiken keresztül, húsz napi lovaglás után Filipopolba értek; honnan a' szükséges összeköttetések' megtétele után Eszki- és Jeny-Sagrán által utazván, a' Balkány' alján megtelepedtek. Itt tölték első nyarokat a' Haemus' vizsgálatában küldötteink, 's mint ezen évi munkátaik' eredményeit, a' legpontosban vitt naplójokon kívül több rendbeli ritkább két-lakúakat, madarakat, ásványokat, pár száz csigát, 's néhány ezer robart és növényt küldének fel a' vállalkozónak. Melegséggel emlegetik a' szlivnoi orosz consul' részvevő és segedelmező pártfogását, és Széchenyi' ajánlása' jótékony befolyását. A' folyó év' nyarát Filipopol' vidéke' 's a' rhodopei hegység' buvárlásában töltik, 's legujabb jelentésük szerint néhány száz csiga, hal, 45 péld. kétlaku, 18,000 péld. robar, 12—15,000 darab növény 's 200 ásványdarab van út közben hazánk felé.

A' legközelebb év' déli Macedoniának 's havasainak (melyek közt Orbelus' magassága kilencz ezer toázt ér el), a' Pindar' és Olymp' hegyeinek leszen szánva; egy negyedik, ha az utaztató' környülményei meg fogják engedni, a' fekete tenger' partjainak Stambultól Burgas és Várna felé Dunánk' torkolatáig, 's a' Duna' jobbik, azaz bolgár, partmellékeinek. — Ohajtjuk az ügyért 's hazánk' diszéért, hogy a' súlyos vállalat' eszközlőjének mosolyogjon a' szerencse; mint szinte segédeknek is a' távol ég alatt! 'S ohajtjuk ezt annyival inkább, minthogy a' nevezetes expeditio' leírásával, a' tett 's teendő fölfedezések', tapasztalatok' előadásával tisztelt társunk egyenesen a' magyar literaturát kívánja gazdagítani; sőt már a' m. tud. társaság' Évkönyveinek sajtó alatt lévő II. d. kötetében is lelendenek a' természet' baráti érdekes közléseket Rumelia' faunája 's florája felől, mellyekhez a' szép és hű rajzolatok, ügyes kezek által készülve, az academiának még májusban be voltak mutatva.

A' szerk.

R É G I S É G E K.

MAGYAR NYOMTATOTT KALENDÁRIOM 1571BŐL.

Honi régiségeink' tudós ismerője Jankowich Miklós egy XIVd. századbéli magyar egyházi kalendáriomot bír, melly